

જીવનમાં સૌને સાથે રાખીને ચાલીએ....!

બદલો પડે.આજનો માનવી પાલી પોતાની જીતમાં જ આનંદ માને છે. બીજા સાથે કાવાદાવા, લાગવગથી જીત તો મને જ મળવી જોઈએ. આમ શા માટે? આમ કરવાથી ઘણું ભેગું કરી શકાશે પરંતુ તમને આનંદ, સુખની પ્રાપ્તિ નહીં થાય. જે આપણી પાસે છે તે બીજાને વહેંચવાથી જ આનંદ આવે છે. એકલપટા થઈને ભોગવવામાં નથી આવતો. આ અનુભવનો વિષય છે. બીજાને આપીને સાથે લઈને ચાલવામાં સુખ વિશેષ છે.

આપણે સૂરજને જોયો છે, નદીઓને જોઈ છે, વૃક્ષોને જોયાં છે પરંતુ જે સમજવું જોઈએ તે સમજ્યા છે ખરા? સૂર્ય નિરંતર બીજાને માટે પ્રકાશ આપે છે. નદીઓ સતત બીજાને માટે જળ વહેવડાવે છે. વૃક્ષો સુંદર મજાનાં ફળ બીજાને માટે આપે છે. આમ સૂર્ય, નદી અને વૃક્ષ આદિ બીજાને સાથ આપે છે. આપણને માનવતાનો પાઠ શીખવે છે. બીજાને માટે જીવે છે.

આપણું આ જીવન કીમતી છે, હજારો શું કરોડો રૂપિયા આપો તો પણ આવા કાન ન મળે. લાખ રૂપિયા આપો તો ય આવી આંખો ન મળે, હાથ ન મળે....! આપણી પાસે કેટલી બધી સંપત્તિ છે. તેનો વિચાર કર્યો? આ સંપત્તિ ભગવાને આપી છે. જો આપણે પ્રભુની સંપત્તિનો ઉપયોગ પ્રભુનાં જ બાળકોને મદદરૂપ થવા ન વાપરીએ તો આપણે માનવી કહેવાને લાયક નથી. માનવીએ ખરા અર્થમાં માનવ બનવાનું છે.

જીવનમાં સૌને સાથે રાખીને ચાલીએ. તેને માટે કોઈ ને કોઈના જીવનમાંથી પ્રેરણા લેતા શીખો....!

વિનોબાનું નાનપણનું નામ વિનાયક હતું. તેમની ઉંમર જ્યારે સાત વર્ષની હતી ત્યારનો આ પ્રસંગ છે. તેમના ઘરના આંગણામાં ફણસનું ઝાડ હતું. તેનો વિકાસ થાય તે માટે તે તેની દેખભાળ રાખતા હતા. સમય જતાં તેની પર ફળ આવ્યાં. એક દિવસ વિનાયક કહે- “મા આ ફળ તોડી લઈએ?” હમણાં નહીં જરા મોટું થાય પછી. ફળ મોટું થયું- માએ સંમતિ આપી બાળકે ફળ તોડી લીધું. અંદરની પેશીઓ કાઢવા બાળક તૈયાર થયો તો માએ કહ્યું- પહેલું ફળ તો ભગવાનને ધરાવીને પછી જ ખાવાનું- ફળ ભગવાનને ધરાવીને આવ્યો- માએ કહ્યું- હવે આ ફળ નથી રહેતું પ્રસાદ થયો- આ પ્રસાદ સૌને આપણાં આડોશ-પાડોશમાં વહેંચીને પછી જ આપણાથી ખવાય. માતાની આજ્ઞાને શિરોવંદ કરી પછી જ જમવા બેઠો. કેવી ઉદાત્ત ભાવના- બધાંને સાથે રાખીને ખાવું- એ મોટામાં મોટી પ્રસાદી છે. એમાં ભગવાન રાજી થાય છે.

આમ બીજાનાં દુઃખમાં આપણે તેના ભાગીદાર થવું જોઈએ અને તન, મન અને ધનથી તેને સમર્પિત થઈને તેને મદદરૂપ અવશ્ય થવું જ જોઈએ.

તો વાયકમિત્રો....! જીવનમાં સુખી થવા માટે અને ભગવાનને પામવા માટે આપણે આજથી ‘જીવનમાં સૌને સાથે રાખીને ચાલીએ’ આ સૂત્રને અમલમાં મૂકીએ. જીવનમાં ઘણા અવસરો એવા હોય છે કે જ્યારે આપણે એકલા નથી પહોંચી વળતા એવા સમયે કોઈનો સાથ લેવો જોઈએ. એ જ રીતે આપણી શક્તિથી અન્યને પણ સહાય કરવી રહી. થોડું અણગમતું બન્યા જ કરવાનું, થોડા અણસમજુ તો મળ્યા જ કરવાના, ઘણા રૂડા માણસો પણ છે- બધાંને જીવનમાં સાથે રાખીને ચાલીએ....!

સુવર્ણરજ

આપણે બીજાને સાચવીએ છીએ, એવું માનનારાઓ સમજી લે કે વાસ્તવમાં તો બીજાના પુણ્યથી તમે પોતે સચવાઈ રહ્યા છો.

૫ ક્ષ ગમે તેવું મજબૂત કે ઊંડા મૂળિયાવાળું હોય પરંતુ એકલું હોય તો પવનનું તોફાન ચડે ત્યારે ક્ષણવારમાં ધરાશાયી થઈ જાય છે. ઝાઝાં વૃક્ષોની ઘટા હોય તો ગમે તેવો પવન ફૂંકાય કે મોટી આંધી ચડે તો પણ એકબીજાની ઓથે એ વૃક્ષોને કાંઈ થતું નથી. એકલું વૃક્ષ ટકી નહીં શકે. ગમે તેવું મોટું કાર્ય હોય એકલાથી પાર ના પડે પણ તે કાર્ય અનેક માણસો એક સાથે જોડાઈને કરે તો કાર્ય પાર પડે છે.

ઘણાના સ્વભાવમાં મારું-મારું જોડાય ગયું હોય છે- પરભાવના ઓછી હોય છે.

કૂતરા પોતાનું એકલાનું કરે, કૂકડા કુટુંબનું કરે અને કાગડા આપી નાતનું કરે, કાગડા સુખદુઃખના પ્રસંગે આપી નાત સહભાગી થઈને જીવે. કાગડા પાસેથી બધાં આવું શીખી જાય તો આજના સમાજની દશા અને દિશા જ બદલાઈ જાય. ઘણી વખત નાનાં-નાનાં પશુઓ-પક્ષીઓ આપણને ઘણી મોટી શીખ આપી જતાં હોય છે. અરે! નાનાં નાનાં બાળકો પણ ઘણું બધું આપણને શીખવે છે. જે જીવનમાં સીતેર વર્ષના માણસો પણ શીખ્યા ના હોય.

કેટલાંક વરસ પહેલાં અમેરિકાના સીએટલ શહેરમાં એક વિશેષ પ્રકારની ઓલિમ્પિક સ્પર્ધાનું આયોજન થયું હતું. જન્મથી જ શારીરિક કે માનસિક મર્યાદાના શિકાર બનેલા લોકો માટે એક વિશેષ સ્પર્ધાનું આયોજન તેમાં કરવામાં આવેલું. તેમાં એક દિવસ નવ સ્પર્ધાકો કે જે જન્મથી જ શારીરિક કે માનસિક મર્યાદા ધરાવતા હતા તેઓ 100 મીટરની દોડમાં ભાગ લેવાના હતા. નવે-નવ ભાઈ-બહેનો દોડવા માટે એક લાઈનમાં ગોઠવાઈ ગયાં. ધડાકાનો અવાજ થાય પછી દોડવાનો પ્રારંભ કરવાનો હતો. લથડતાં-લથડતાં પગે સ્પર્ધામાં વિજેતા બનવા માટે બધાંએ એક સાથે પ્રયાણ કર્યું- બધાં ધીરે ધીરે આગળ વધતાં હતાં. તેમાં એક નાનો છોકરો હતો. તે થોડેક સુધી તો ખૂબ મહેનત કરીને બધાંની સાથે ચાલ્યો પણ પછી લથડીને વચ્ચે જ પડી ગયો. બાળક નાનો

હતો તેથી પડીને રોવા લાગ્યો. બીજા આઠ જણાં થોડાંક આગળ નીકળી ચૂક્યાં હતાં. તેમણે આ નાના બાળકના રોવાનો અવાજ સાંભળ્યો. અવાજ સાંભળી બધાંએ પોતાની ગતિ ધીમી કરી અને પાછળ ફરીને જોયું તો પેલો બાળક રડી રહ્યો હતો. તે બધાં જ પાછળ ફરી ગયાં અને આ પડી ગયેલા છોકરા તરફ ચાલવા માંડ્યાં.

તે પાછળ ફરેલાં આઠ સ્પર્ધાકોમાં એક છોકરી પણ હતી, જે પોતે માનસિક રોગની શિકાર હતી. તેણે નીચે નમીને તેનો હાથ પકડ્યો. તેને બેઠો કરી દીધો અને પ્રેમથી તેને ચૂમી લેતાં એ બોલી, “ચિંતા ન કર. ચાલ, હવે તને કશો વાંધો નહીં આવે, અમે તારી

સાથે છીએ” ને ત્યાર બાદ ફરી એ બધા નવ સ્પર્ધાકો એકબીજાના હાથ પકડીને દોડમાં અંતિમ છેડા સુધી ચાલવા લાગ્યા અને બધાંએ મળીને એક સાથે દોરડું પાર કર્યું- નવેનવ વિજેતા બન્યાં.

ત્યાં જેટલા દર્શકો હાજર હતા તેમના હૃદયમાં આ દૃશ્ય કંડારાઈ ગયું. દરેકની આંખમાં આંસુ હતાં કેમ કે પોતપોતાના હૃદયના ઊંડાણમાં એ વાતની અનુભૂતિ કરી કે આ નાનકડી જિંદગીમાં કેવળ પોતાની જ જીત માટે કોશિશ કરતા રહેવું પૂરતું નથી. બીજાને જીતાડવામાં સહાયક થવું પણ જરૂરી હોય છે પછી ભલે ને તેમ કરતાં આપણી પોતાની ગતિ થોડીક ધીમી કરવી પડે અથવા આપણે આપણો માર્ગ

